

С изложбата си Любомир Савинов ни взема в своето пътуване



Изложбите на Любомир Савинов са пътуване, в което участваме и ние – неговата публика. Веднъж качени на този влак, не можем да слезем, когато си поискаме. Без нас духовната везна между творец и зрител няма да е в равновесие. Едва когато ни покаже творбите си, художникът разбира доколко убедителен е неговият свят, а ние сме допуснати да влезем в едно светилище. Пише художничката Юлия Станкова за изложбата на Савинов „Рисунки от точка А” в галерия „Академия” на НХА.

Потъването в творческата работа и излизането навън, пред публиката, обикновено се редуват в живота на твореца. При Любомир Савинов, обаче, тези процеси не са синхронни – около двадесет години творене в самота са последвани от двадесет години излагане на сътвореното. Неговите изложби не представят картините в хронологията на тяхното създаване. Не знаем през какви периоди е преминавал и няма как да извървим заедно с него пътя му.

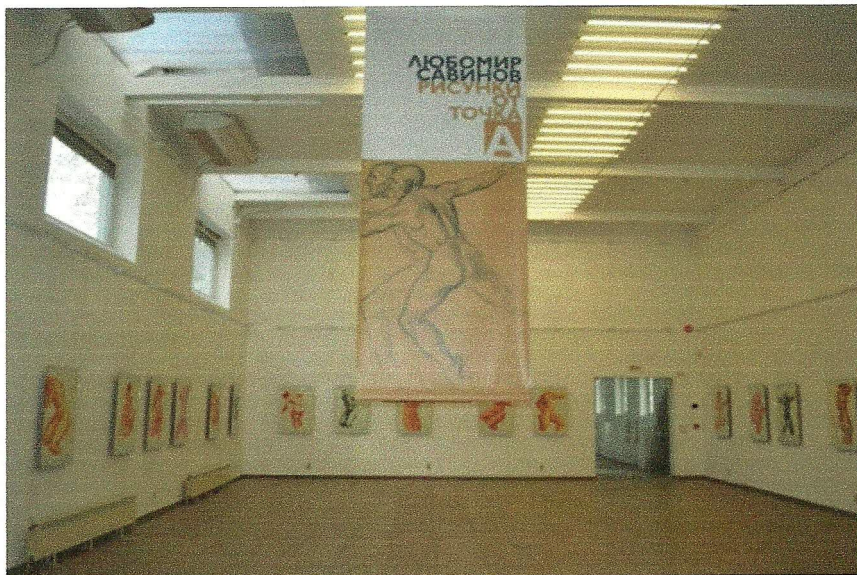
Първите изяви на Савинов бяха като експлозии. Те отразяваха желанието му да сподели наведнъж всичко сътворено. Но се оказа, че ние не сме готови за това. Зашеметени от броя на творбите, не успяхме веднага да ги приемем. Имаше нужда лъжичка по лъжичка да вкусваме от неговия въображаем свят, за да се приобщим към него. Когато Савинов започна да подбира картините си тематично или в зависимост от използваната техника, изложбите му “зазвучаха”



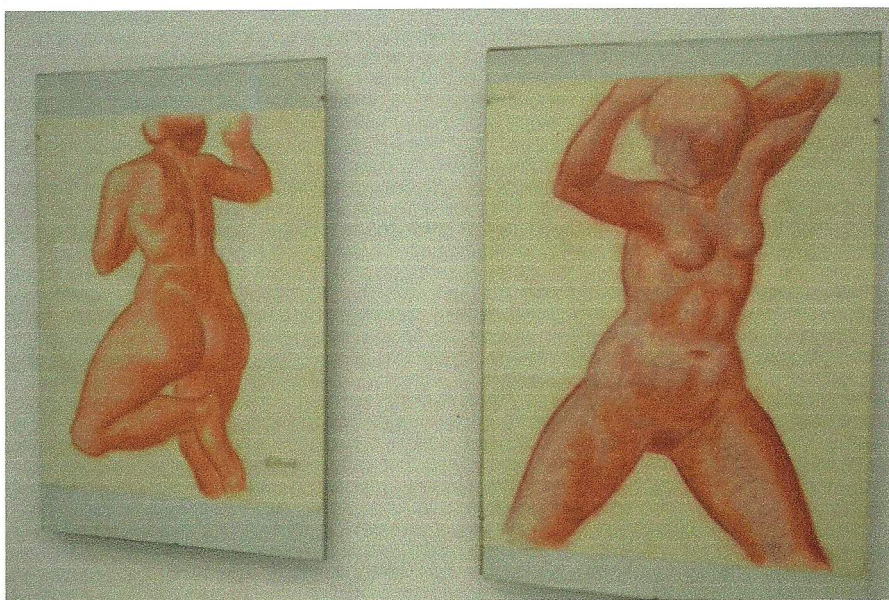
камерно и ни станаха по-близки.

Най-новата изложба, обаче, се отличава от всички преди нея. Тя включва непоказвани рисунки на голи тела от студентските години на художника. Едва сега, след толкова изяви, Савинов се връща в отправната точка А на битието си като творец. Рисунките са създадени през шейсетте години на миналия век, когато Савинов следва живопис. Но не само това е по-различното в тази изложба. В нея има нещо особено, нещо изплъзващо се от езика, което я прави извънредна, изненадваща и вдъхновяваща. Сред тези рисунки зрителят няма нужда от време за свикване, той веднага се влюбва.

Още с влизането в просторната и светла зала, усетих лекота и радост, обградена от шеметно талантливите рисунки, изпълнени върху големи бели плоскости с въглен, пастел и сангина. Най-силно ме впечатлиха голите тела с едва загатнати, често дори липсващи, лица, длани и стъпала. Телата сякаш са под властта на страстен порив – раздвижени от чувства извън всякакъв контекст, освободени от капана на причинно-следствените лабиринти. Емоции сами за себе си, изплували без връзка с конкретното, от белотата на основата. Такива трябва да са страстите на боговете – мощни и светли, съвместващи величие и лекота. Безбрежни пориви на любовта, които нямат цел, нито посока, те просто са.

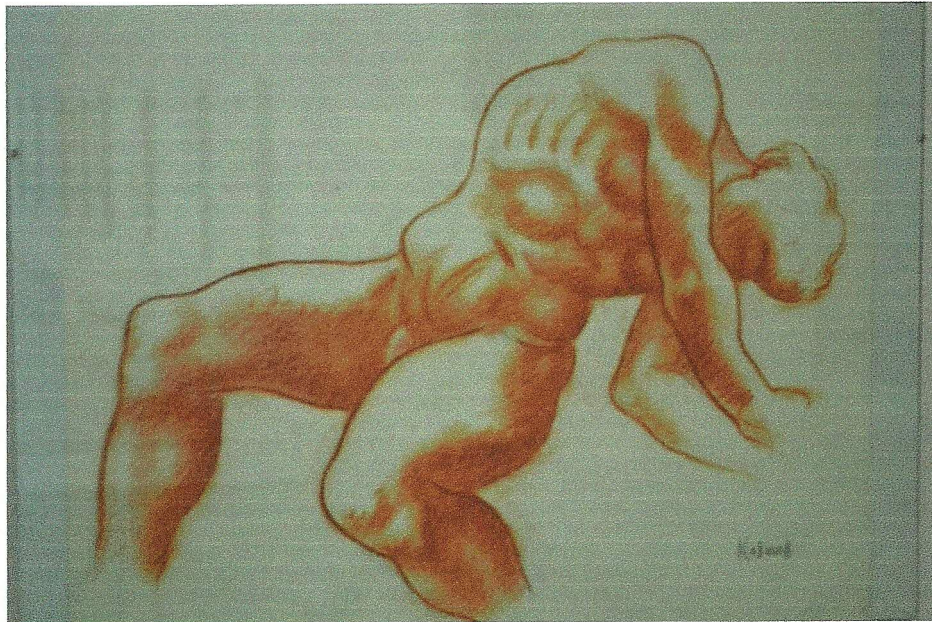


Подобно чувство изпитах някога, когато за пръв път се срещнах “на живо” със Сезан, Дега, Матис и Модилиани в парижките музеи. Около техните картини въздухът, наситен с радост, се вдишва по-леко. Огромните рисунки на младия Савинов, вибриращи от светлина и радост, свидетелстват за чудото, което се е случвало в Художествената ни академия през 60-те години. Лумвали са таланти, един от които - мощен, свободен и влюбен, е водел линията в шеметен танц, разсичайки белотата на листа.

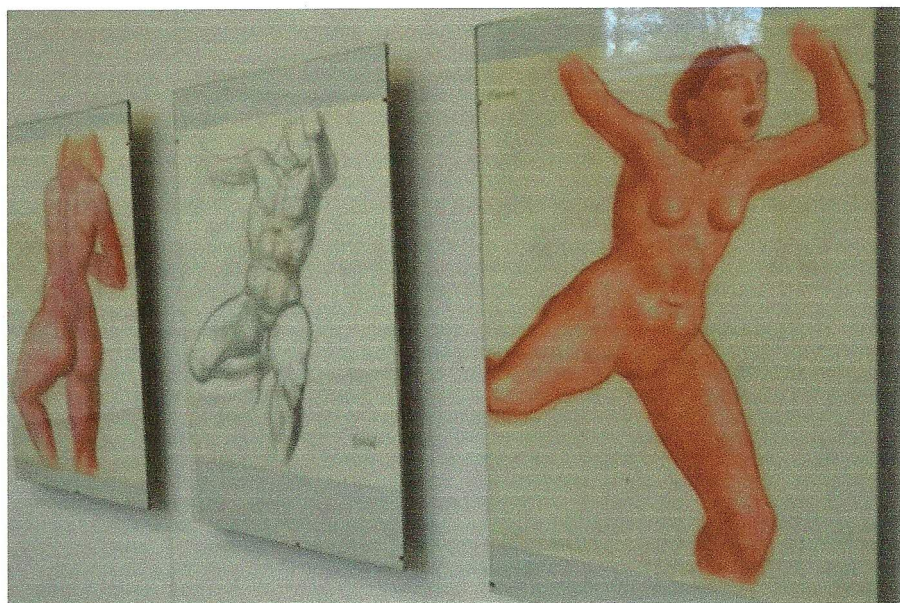


“Любо беше най-охуленият и подиграван студент от страна на професорите” - разказва негова състудентка, “подиграваха му се заради големите формати, които използваше за своите рисунки. Но в отговор той промърморваше нещо неразбрано под нос и продължаваше да работи съсредоточено, със стърчаща цигара от устата.” Радостно

галопиращата свобода в творбите на студента Любомир Савинов не се вписва в дискурса на тогавашното време – времето на шейсетте. Младият човек не само, че не е насърчен от своите професори в Художествената академия, но напротив, обгърнат е от студено неприемане, от вакуума на преднамереното безразличие, в който изтляват, неразпознати, десетки млади таланти тогава.

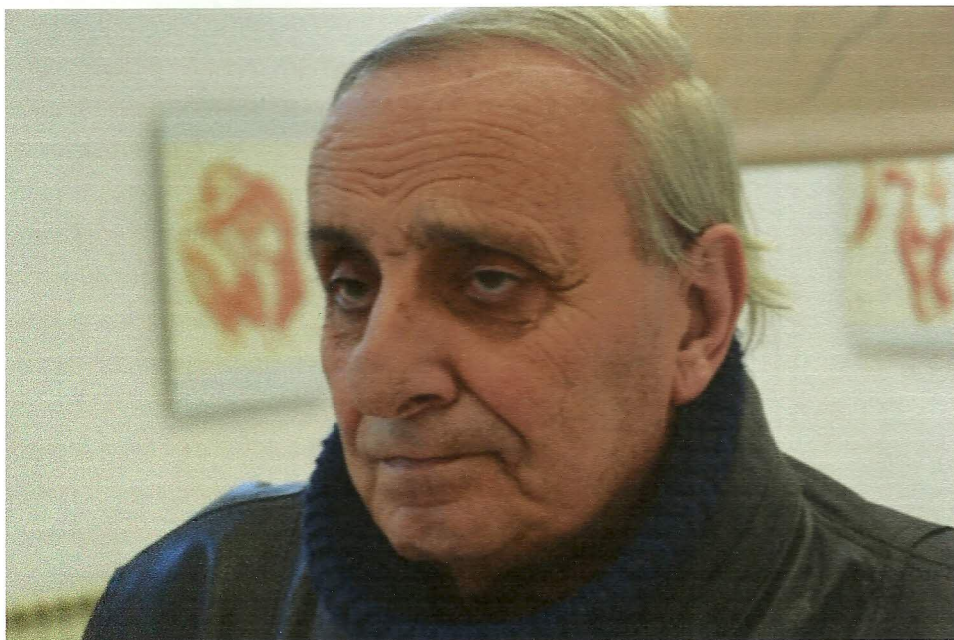


Любомир Савинов не се примирява с тази съдба. Напротив, той съзнателно се оттегля в творческа самота, за да защити духа си и неговите плодове от мрачната сянка, която постепенно и неизбежно, като във филм на ужаса, обгръща всички кътчета на живота в България. С титанична енергия той твори две десетилетия в самота, създавайки колосален брой картини извън обсега на художествената цензура. Но днес, когато имаме възможност от неговата точка А да обозрем нещата, разбираме, че тази недосегаемост му струва скъпо. Светлият порив и волният танц на емоциите, трептящи в рисунките от точка А, не обитават следващите му творби. Посоката, в която тръгва творецът, се повлиява от избора му да бъде съпротивляващ се човек, който поражда душевна тежест, несъвместима с летенето.



През всичките тези зрели двадесет години Савинов откъсва от себе си цял един свят, съвсем различен от реалния - красиво и нежно човечество, оградено с възможно най-категорични линии. Дали използва тази плътна линия за да

предпази крехкостта от външното, или да я направи така силна, че да устоява на агресията? Може би и двете. Дебело очертана нежност. Огромните лица с добри очи и фигурите на мъже, жени и юноши, потънали в съзерцание и размисъл, се раждат в платната на Савинов, сякаш за да уравновесят духовната оскъдица, официално настанила се в живота ни.



Остава тайна за нас как Любомир Савинов би развил таланта си ако беше живял в други времена. Разполагаме само с онова, което е станало реалност, което се е случило. Но рисунките от точка А ни казват, че той е можел да тръгне и по други пътища ако съдбата не беше повелила най-плодотворната част от живота му да протече във време, в което всеки избор е обречен. Вярвам, че Любомир Савинов не случайно ни взе със себе си в пътуването към своето начало. Точка А е мястото, в което са събрани всичките му пътища. По който избере сега да тръгне, ще сме до него от началото до края.≈

Текст: Юлия Станкова

Снимки: Стефан Джамбазов